

פרק כל הגט

לכתוב את הגט לשמה, כוונתה היא לכתובת הגט עצמו, ולא לחתימתו.

משנתנו דנה, ומבאר, מהם גדרי הכתיבה לשמה.

חמשה אופנים של "שלא לשמה" הם:

האחד – סופר שכתב את הגט שלא לשם גירושין כלל, אלא להתלמד כתיבת גט – פסול הגט, כיון שלא נכתב לשם גט גירושין.

השני – סופר שכתב טופסי גיטין לעצמו, על מנת להשתמש בהם כשיבואו לפניו אנשים לגרש נשותיהם. ואפילו אם ראה קטטה בין איש לאשתו, וכתב גט עבורם – פסול הגט. כי היות שלא נכתב הגט בציווי הבעל, אין כאן כתיבה לשם כריתות.

השלישי – כתב הסופר את הגט בציווי הבעל לשם גירושין, אך התחרט הבעל מהגירושין, ונתן את הגט לחברו, ששמו ושמה שווים – פסול הגט, כיון שלא נכתב לשם המגרש והמתגרשת.

הרביעי – כתב את הגט לשם אשתו האחת, ונמלך ורצה לגרש בו את אשתו השניה, בעלת שם דומה – פסול, כיון שלא נכתב לשם האשה המתגרשת.

החמישי – היו לו שתי נשים ושמותיהן שווים, וכתב גט על מנת שיוכל לגרש איזה מהן שירצה – פסול. כיון שלא הוברר בשעת כתיבה למי כוונתו, ואילו בתורה

פתיחה: נאמר בתורה בפרשת גיטין – "וכתב לה ספר כריתות". מלמד הכתוב, שכתיבת הגט צריכה להיות לשם הבעל המגרש [דכתיב "וכתב", שתהא הכתיבה לשמו], ולשם האשה המתגרשת [דכתיב "לה", שתהא הכתיבה לשמה]. ואם לא נכתב לשם – פסול הגט.

וכן למדנו מכאן, שצריך לכתוב את הגט לשם גירושין האשה, דהיינו, לשם "כריתות", דכתיב "ספר כריתות", אך אם נכתב הגט לצורך לימוד כתיבת הגט, הרי הוא פסול מלגרש בו.

ונחלקו התנאים, במהות הכתיבה לשמה.

לדעת רבי מאיר, "עדי חתימה כרתי", כלומר, עיקר תוקף הגט נעשה בחתימת העדים עליו. ולכן כוונת התורה היא שהעדים יחתמו על הגט לשם הבעל ולשם האשה, ולשם גירושין. אך טופס הגט אינו צריך להכתב לשמה.

ולדעתם, אפילו אם מצא הבעל את הגט באשפה, והחתים עליו עדים לשמה – כשר הגט הזה לגרש בו.

אך לדעת רבי אלעזר – "עדי מסירה כרתי", כלומר, עיקר העדות שבגט אינה בחתימת העדים על השטר, אלא בנוכחות העדים במסירת הגט מידי הבעל לאשה. ולדעתו, מעיקר הדין, אין העדים צריכים לחתום על הגט כל עיקר, אלא די בנוכחותם בשעת מסירת הגט מידי הבעל לאשה.

ולדעתו, בהכרח, כיון שהתורה מחייבת